

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	II/3093-0/2015
Érkezett:	2015 OKT 19.
Példány:	1
Melléklet:	db
Kezelőiroda:	1

Dr. Lenkovics Barnabás elnök részére
Alkotmánybíróság
1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott országgyűlési képviselők (levelezési cím: Képviselői Irodaház, 1054 Budapest, Széchenyi rkp. 19.) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (1) bekezdése és 37. § (2) bekezdése alapján

u t ó l a g o s n o r m a k o n t r o l l r a i r á n y u l ó i n d í t v á n y t

nyújtunk be, amelynek keretében kérjük, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a) a „Földet a gazdáknak!” Program keretében az állami tulajdonú földek földművesek részére történő szülő 1666/2015. (IX. 21.) Korm. határozat [a továbbiakban: Korm. határozat] 1. pont e)-j) alpontjai és 2. pontja sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, T) cikk (1) bekezdését, 38. cikk (1) és (3) bekezdését, ezért azokat – az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján közzétételére visszamenőleges hatállyal – semmisítse meg,

b) a Nemzeti Földalapba tartozó földrészek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 2. § (3) bekezdése, 29. § (2)-(3) bekezdései, 32. §-a, valamint 33. § (2) bekezdésében „és a közreműködő kormányhivatal” szövegrész sérti az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdését és 38. cikk (1) és (3) bekezdését, ezért azokat – az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján az azokat megállapító 285/2015. (X. 5.) Korm. rendelet kihirdetésükre visszamenőleges hatállyal – semmisítse meg,

1. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja alapján az országgyűlési képviselők egynegyede kezdeményezhet utólagos normakontrollt bármely jogszabály, az Abtv. 37. § (2) bekezdése alapján

pedig közjogi szervezetszabályozó eszköz ellen. Az Abtv. 45. § (4) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az alkotmánybíróági határozat közzétételét követő naphoz kötött megsemmisítés főszabályától eltérően is meghatározhatja az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabály hatályon kívül helyezését, illetve a megsemmisített jogszabály általános vagy egyedi ügyekben történő alkalmazhatatlanságát, ha ezt az Alaptörvény védelme vagy a jogbiztonság indokolja.

2. A Korm. határozat normakontrolljának feltétele annak normatív jellege. Bár a Korm. határozat nem tartalmaz hatálybaléptető rendelkezést, a határozat 3. pontja pedig formailag az egyedi feladattűző határozatok mintájára nyert megfogalmazást, ám a határozat 1-2. pontjainak rendelkezései kivétel nélkül normatív jellegűek.

Ezt alapozzák meg egyebek közt a normaszöveg alábbi rendelkezései, illetve megfogalmazásai:

- a) a Korm. határozat bevezető rendelkezés szerint a földművesek számára az állami tulajdonú földterületek megvásárlását lehetővé tevő intézkedéseket a Kormány nem előkészíteni vagy más által meghozni rendeli, hanem – magának a Korm. határozatnak az elfogadásával –meghozza,
- b) a Korm. határozat 1. pontja meghatározza a Program megvalósításának irányelveit, amelyek közül a d)-j) alatti „irányelvek” valójában a program végrehajtásának szervezeti kereteit és az abban való részvétel normatív jogosultsági feltételeit meghatározó normatív rendelkezések,
- c) a Korm. határozat 2. pontja normatív szabályként mondja ki, hogy „állami tulajdonú földterületek értékesítéséből származó bevétel kizárólag Magyarország fejlesztésére és az állami vagyon gyarapítására használható fel”.

A Korm. határozat tehát a „Földet a gazdáknak!” Program kereteit kialakító norma, így a támadott rendelkezéseinek tartalma szerint normatív kormányhatározatnak minősül, ebből következően annak az Alaptörvénnyel való összhangja az Abtv. 37. § (2) bekezdése alapján utólagos normakontrollra irányuló eljárás keretében az Alkotmánybíróság által vizsgálható. Amennyiben pedig a vizsgált kormányhatározat törvényellenes vagy jogszabályi rendezést igénylő rendelkezéseket tartalmaz, úgy az az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésén alapuló jogállamiság követelménye mellett az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdésének sérelmét is jelenti, amely szerint „[á]ltalánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály

állapíthat meg”.

3. Álláspontunk szerint mind a Korm. határozat, mind pedig a kormányrendelet támadott rendelkezései törvény alatti szabályozási szinten nem szabályozható, illetve törvényellenes rendelkezéseket tartalmaznak, mivel részben az Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: NFA törvény) sarkalatos rendelkezéseivel, részben annak egyszerű többséggel elfogadott rendelkezésével tételes ellentétben állnak, vagy pedig az Alaptörvény alapján kizárólagos törvényalkotási tárgykörbe tartozó rendelkezéseket állapítanak meg.

Az ennek megállapítása szempontjából lényeges alaptörvényi és törvényi rendelkezések a következők:

3.1. Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése szerint „[a]z állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.” Ugyanezen cikk (3) bekezdése szerint „[n]emzeti vagyont csak törvényben meghatározott célból lehet átruházni, törvényben meghatározott kivételekkel az értékarányosság követelményének figyelembevétele mellett”.

3.2. Az Országgyűlés – az NFA törvény 48. §-ában szereplő sarkalatoszági záradékban rögzítettek szerint – az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése alapján fogadta el egyebek közt az alábbi az NFA törvény következő rendelkezéseit:

„3. § (1) A Nemzeti Földalap felett a Magyar Állam nevében a tulajdonosi jogokat és kötelezettségeket az agrárpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (a továbbiakban: NFA) útján gyakorolja. A Nemzeti Földalappal kapcsolatos polgári jogviszonyokban az államot - törvény eltérő rendelkezése hiányában - az NFA képviseli.

[...]

18. § (1) Az NFA – a 21. és 22. §-ban meghatározottak kivételével – a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletet

- a) nyilvános pályázat vagy árverés útján történő eladással,
  - b) nyilvános pályázat útján történő haszonbérbe adással,
  - c) vagyonkezelésbe adással,
  - d) cserével
- hasznosítja.

[...]

(2) Az eladás, a haszonbérbe adás, és a csere során a földbirtok-politikai irányelveknek megfelelően kell eljárni, valamint előnyben kell részesíteni az élethivatásszerűen mezőgazdasági tevékenységet folytató személyeket.

[...]

19. § (1) A Nemzeti Földalapba tartozó földrészlet hasznosítására irányuló szerződés nem köthető azzal, aki

- a) csőd- vagy felszámolási eljárás, végelszámolás, önkormányzati adósságrendezési eljárás alatt áll;
- b) tevékenységét felfüggesztette vagy akinek tevékenységét felfüggesztették;
- c) az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 178. §-ának 20. pontja szerinti, hatvan napnál régebben lejárt esedékességű köztartozással rendelkezik;
- d) állami vagyon hasznosítására irányuló korábbi – három évnél nem régebben lezárult – eljárásban hamis adatot szolgáltatott;
- e) az NFA-val szemben 120 napot meghaladó lejárt tartozással rendelkezik.

[...]

(3) A Nemzeti Földalapba tartozó földrészlet hasznosításának részletes szabályait tartalmazó kormányrendelet, illetve a pályázati kiírás a szerződéskötésre az (1) bekezdésben foglaltakon túl további kizárási okokat is meghatározhat.

[...]

21. § (3a) Nyilvános pályáztatás vagy árverés mellőzésével köthető adásvételi szerződés olyan földrészletre, amely

- a) a kisajátításról szóló törvényben meghatározott közérdekű célok, vagy – amennyiben a közérdekű célt az érintett földrészlet vonatkozásában a nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházássá nyilvánító kormányrendelet megjelöli – nemzetgazdasági szempontból kiemelt

beruházás megvalósításához szükséges;

b) nem haladja meg a három hektárt.

(6) Az állam 100%-os tulajdonában álló erdőt, továbbá erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületet - az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) 8. § (4) és (5) bekezdése szerinti birtok-összevonási célú földcsere vagy csere, illetve átruházás esetének kivételével - csak vagyonkezelés formájában, a 20. § (2) bekezdésében meghatározottak számára lehet hasznosításra átengedni.

[...]

23. § (2) A Nemzeti Földalapba tartozó védett természeti területek és a Natura 2000 területek vagyonkezelésbe adására, tulajdonjogának bármely jogcímen történő átruházására csak a természetvédelemért felelős miniszter egyetértése esetén kerülhet sor. A Nemzeti Földalapba tartozó erdők tulajdonjogának bármely jogcímen történő átruházására e törvényt az Evt. előírásaival összhangban kell alkalmazni. Az állam 100%-os tulajdonában álló erdő, továbbá erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület vagyonkezelésbe adásához az erdőgazdálkodásért felelős miniszter egyetértése szükséges.”

Az NFA törvény egyszerű többséggel elfogadott rendelkezései közül lényeges még a földbirtok-politikai irányelveket rögzítő 15. §, valamint részben ahhoz kapcsolódva a 28. §, amely szerint „[a] Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításából származó bevételeket földvásárlásra, valamint a 15. §-ban foglaltak megvalósítására kell fordítani”.

Az NFA törvény sarkalatos többséggel elfogadott rendelkezései tehát egyrészt egyértelműen egy törvénnyel létrehozott szervhez, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet – természeti védettség alá eső területek esetén a szakminiszter egyetértésével gyakorolt – hatáskörébe utalnak minden, a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításával kapcsolatos döntést és eljárást (köztük természetesen a földek eladását is), másrészt zártan – végrehajtási jogszabályra és a pályázati kiírásokra csak kizáró okok meghatározását adva – szabályozzák azt a személyi kört, amelynek e földrészletek juttathatók. Az NFA törvény egyszerű többséggel elfogadott szabályai pedig egyértelműen meghatározzák, hogy a hasznosításból (ideértve az értékesítést is) származó bevételek milyen célokra használhatóak fel.

4. A Korm. határozattal ehhez képest a kormánynak a nemzeti tulajdonban álló, jelenleg korábbi pályázatok és ügyletek alapján földhasználók által művelt termőföldek meghatározó részének, a kormányzati nyilatkozatok szerint összesen hozzávetőleg 380.000 hektárnyi állami tulajdonban lévő föld magánkézbe adásának az NFA törvény szabályaitól számos lényegi ponton eltérő kereteit adja meg. Ugyanakkor azt – minősített többséget igénylő – törvénymódosítás helyett csak a Korm. rendelet támadott szabályait megállapító rendeletmódosítás követte, az értékesítési folyamat tervezett ütemezéséből és azonnaliságából pedig egyértelmű, hogy a kormányzat az program végrehajtásához a későbbiekben sem kíván törvénymódosításra javaslatot tenni.

4.1. A Korm. határozat 1. pont e)-i) alpontjai tételesen ellentétesek az NFA törvény 15. és 18. §-ában a Nemzeti Földalapba tartozó földek eladására meghatározott alapelvekkel és eljárási szabályokkal, amennyiben azok a törvényben meghatározott céloktól eltérő célra, más – szűkebb személyi kör számára, illetve más eljárásban (nem csak a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet, hanem a kormányhivatalok által lebonyolított eljárásban) írja elő a földrészletek értékesítését.

Ugyanezért törvénysértőek a Korm. rendeletnek a kormányhivatalok hatásköreit megállapító 2. § (3) bekezdése, 29. § (2) bekezdése, 32. §-a, valamint 33. § (2) bekezdésében „és a közreműködő kormányhivatal” szövegrész. A támadott rendelkezésekben ugyan változatos módon olyan megfogalmazások szerepelnek, amelyek szerint a kormányhivatalok valamiféleképpen a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet hatáskörét gyakorolva folytatnák le a három hektár feletti földterületek árverését, azonban ez nem változtat azon a tényen, hogy az NFA törvény 18. § (1) bekezdésével ellentétesen az értékesítés ténylegesen a kormányhivatalok hatáskörébe került.

4.2. A Korm. rendelet 29. § (3) bekezdése szerint – a Korm. határozat 1. pont j) alpontjával nagyjából összhangban, az ott szereplő „magyar” jelzőt „magyar állampolgár”-ra pontosítva – a három hektár feletti földek értékesítésére általános jelleggel bevezetett árverési eljárásban „árverezőként a Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés e) pontja szerinti helyben lakó, földművesnek minősülő, magyar állampolgárságú természetes személy vehet részt”. Ez olyan, a törvény által zártan meghatározott általános jogosultsági feltételrendszerhez képest megfogalmazott feltétel, amelynek megállapítására szintén csak a törvényalkotó lett volna a 3.

pontban kifejtetteknek megfelelően jogosult. Fontos körülmény, hogy a támadott kormányrendeleti rendelkezés alapján nem csak egy értékesítési formában vagy programban személyi feltétel a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 18. § (1) bekezdésének e) pontja szerinti földművesi minőség (lakóhelye vagy a mezőgazdasági üzemközpontja legalább 3 éve azon a településen van, amelynek közigazgatási határa az adás-vétel tárgyát képező föld fekvése szerinti település közigazgatási határától közúton vagy közforgalom elől el nem zárt magánúton legfeljebb 20 km távolságra van), valamint a magyar állampolgárság fennállása, hanem minden, 3 hektár feletti állami föld eladásánál.

Ezt támasztja alá, hogy az NFA törvény továbbra is hatályos 18. § (2) bekezdése szerint az eladásnál előnyben kell részesíteni az életvitelszerűen mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozó személyeket, ami nyilvánvalóan nem azonos a kormányrendeleti feltétellel, hiszen annak az életvitelszerűség nem feltétele. Szintén ezzel van összhangban az is, hogy ott, ahol engedni kívánt a törvényalkotó teret alacsonyabb szintű jogszabálynak, azaz az NFA törvénynek a kizáró okokról szóló 19. §-ában, ott meg is tette ezt.

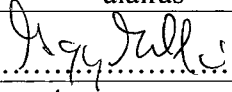
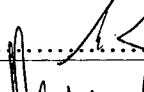
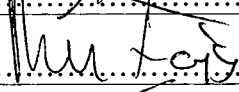
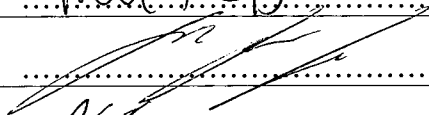
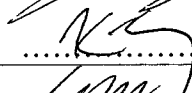
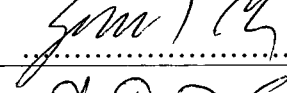
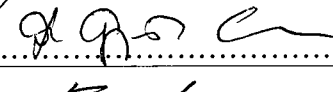
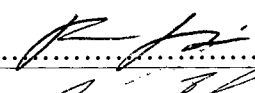
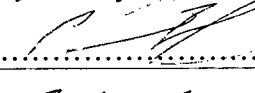
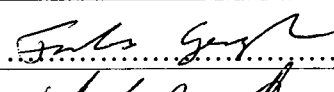
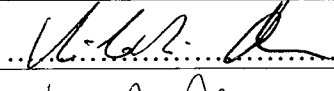
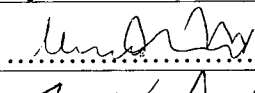
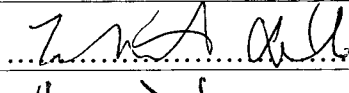
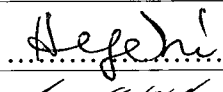
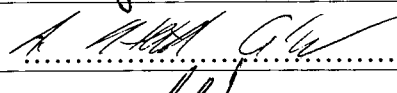
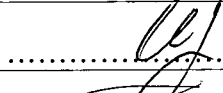
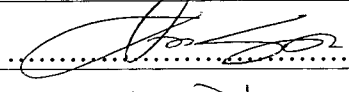
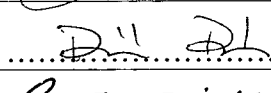
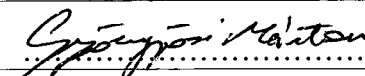
4.3. A Korm. határozat 2. pontja szerint „[a]z állami tulajdonú földterületek értékesítéséből származó bevétel kizárólag Magyarország fejlesztésére és az állami vagyon gyarapítására használható fel”. Ez a rendelkezés tételesen ellentétes az NFA törvény 28. §-ával, amely szerint a Nemzeti Földalapba tartozó földrészek hasznosításából származó bevételeket földvásárlásra, valamint a földbirtok-politikai célok megvalósítására kell fordítani.

Tekintettel arra, hogy az Alaptörvénnyel ellentétes helyzet kizárólag ezáltal szüntethető meg, szükségesnek látjuk a támadott rendelkezések kihirdetésükre visszamenőleges hatályú megsemmisítését.

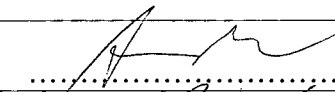
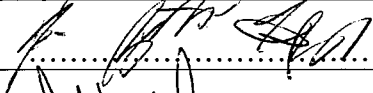
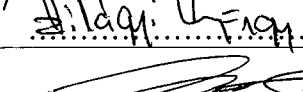
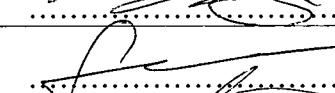
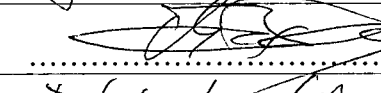
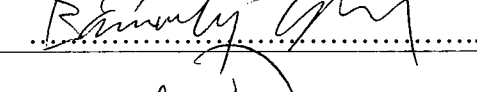
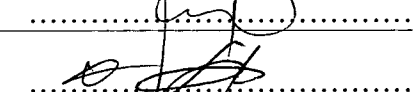
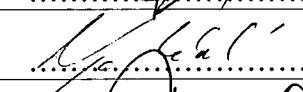
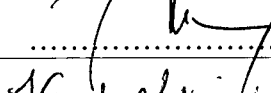
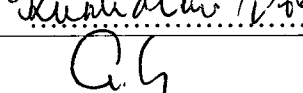
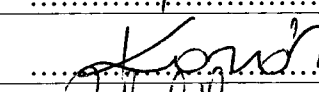

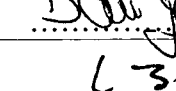
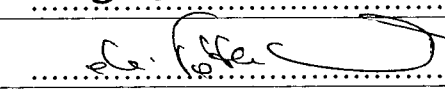

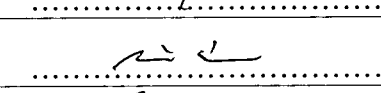
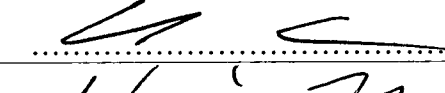
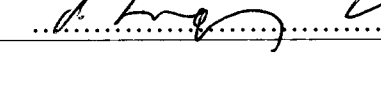

Budapest, 2015. október 15.

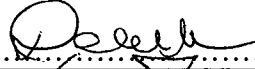
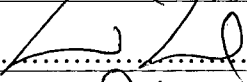
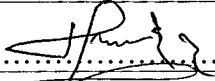
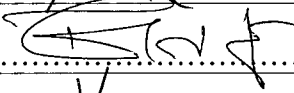

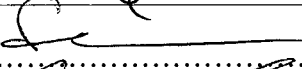
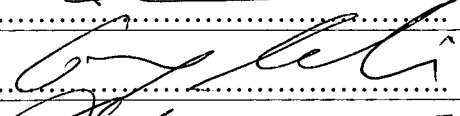
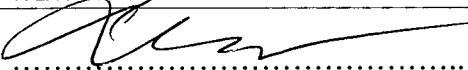
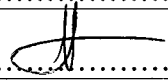
Tisztelettel,

Az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés e) pontja alapján kezdeményezzük a „Földet a gazdáknak!” Program keretében az állami tulajdonú földek földművesek részére történő szülő 1666/2015. (IX. 21.) Korm. határozatnak 1. pont e)-j) alpontjai és 2. pontjának, valamint a Nemzeti Földalapba tartozó földrésztelkek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 2. § (3) bekezdése, 29. § (2)-(3) bekezdései, 32. §-a, valamint 33. § (2) bekezdésében „és a közreműködő kormányhivatal” szövegrész az Alaptörvénnyel való összhangja vizsgálatát az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, T) cikk (1) bekezdésének, 15. cikk (4) bekezdésének és 38. cikk (1) és (3) bekezdésének sérelmére tekintettel:

	név	aláírás
1.	MAGYAR ZOLTÁN	
2.	Vedési Sándor	
3.	RIG LÁSZLÓ	
4.	DR. LUKÁCS LÁSZLÓ GYÖRGY	
5.	Kulcsár György	
6.	Egyes Pál	
7.	DR. GYÜRE CSABA	
8.	BANA TIBOR	
9.	KEPLI LÁSZLÓ	
10.	FARKAS GERGELY	
11.	MIRKÓCZKI ADAM	
12.	NOVÁK ELBŐ	
13.	Z. KARDAI DANIEL	
14.	HEGEDŰS LORÁNTNÉ	
15.	DR. ST. XUBI GÁBOR	
16.	Volner János	
17.	VONA GÁBOR	
18.	DÜRÖ DÓRA	
19.	GYÖNGÖSI MARTON	

20.	ANDER BRUNES	
21.	DR. APOSTI ISVAK	
22.	SZILÁGYI GYÖRGY	
23.	HARANGÓZS GÁBOR	
24.	GÖGÖS ZOLTÁN	
25.	DR. HALLABÓZI TIVY	
26.	Dr. Barándy Gergely	
27.	Gur Nándor	
28.	DR. SZAKA'CS LAZLÓ	
29.	dr. Varga László	
30.	TUKACS ISTVÁN	
31.	KUNHALMI ALONCS	
32.	SZABÓ SÁNDOR	
33.	KORDOS ATTILÁ	
34.	TELEK' LAZLÓ	
35.	BANÓCSE BORBÉLY ILDIKÉ	
36.	KISS László	
37.	DR. JÓTI BERTALÁN	
38.	Sallai R. Benedek	
39.	Schleifer András	
40.	INOTTY ISTVÁN	
41.	IKSÁNYA PÉTER	
42.	HERINGES ANITA	
43.	DR. LEGÉNY ZSOLT	

44.	DEMETAR MARIKA	
45.	LUKASZ ZOLTAN	
46.	HURVATH IMRE	
47.	TOBIAS HORVAT	
48.	VELEZ ARPAID	
49.	Schmuck. Erteket	
50.	SZAVAY ISTVAN	
51.	SURIPAN TAMAS	
52.	SEB BERNADET	
53.		
54.		
55.		
56.		
57.		
58.		
59.		